

พฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีที่มีผลต่อระดับความสุขของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร  
Behavioral of Using Technology Affecting the Happiness Levels of the Elderly  
in Bangkok Metropolitan

ดร. วีรณัฐ โรจนประภา

หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

**บทคัดย่อ**

การวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีที่มีผลต่อระดับความสุขของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานครนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีกับระดับความสุขของผู้สูงอายุ

ผลการศึกษาพบว่าระยะเวลาที่ใช้เทคโนโลยีมีความสัมพันธ์กับระดับความสุขของผู้สูงอายุ โดยการใช้ 2-4 ชั่วโมงต่อวันมีผลต่อระดับความสุขของผู้สูงอายุมากที่สุด เช่นเดียวกับจำนวนวันที่ใช้ต่อสัปดาห์ โดยการใช้ 4-6 วันต่อสัปดาห์มีระดับความสุขมากที่สุด รวมถึงในส่วนของระยะเวลาห่างในการติดตามความเคลื่อนไหวในแต่ละครั้งนั้น เป็นความสัมพันธ์เชิงบวกที่เมื่อผู้สูงอายุมีระยะเวลาห่างในการติดตามความเคลื่อนไหวในแต่ละครั้งในระยะเวลาห่างที่มากขึ้นระดับความสุขก็จะมากขึ้นโดยการติดตามมากกว่า 2 ชั่วโมงมีระดับความสุขมากที่สุด ขณะที่สถานที่ที่ใช้คือ การใช้จากที่ทำงานก็มีผลต่อระดับความสุขของผู้สูงอายุ ต่างจากอุปกรณ์ที่ใช้ที่การใช้จากแท็บเล็ตต์ สมาร์ทโฟน หรือคอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊กที่ไม่มีความสัมพันธ์ต่อระดับความสุข สำหรับวัตถุประสงค์ในการใช้เทคโนโลยีนั้นมีความสัมพันธ์ระหว่างการใช้เพื่อความบันเทิงกับการใช้เพื่อสังคมโดยการใช้เพื่อความบันเทิงให้ระดับความสุขมากกว่า สำหรับปัญหานั้นพบว่า ค่าบริการของผู้ให้บริการเป็นปัญหาสำคัญที่สุด

ส่วนในการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบขององค์กรนั้น พบว่าควรส่งเสริมให้เกิดโรงเรียนสอนเทคโนโลยี และการผลิตสื่อความรู้ในรูปแบบของความบันเทิงสำหรับผู้สูงอายุในรูปแบบของกิจการค้าเพื่อสังคม โดยในแต่ละหลักสูตรหรือสื่อที่ดำเนินการนั้นให้นำไปสู่พฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสมตามผลที่ได้จากการวิจัยเชิงปริมาณ

และจากผลการศึกษาดังกล่าวมีข้อเสนอแนะต่อรัฐบาลในเรื่องการจัดการจัดหาแท็บเล็ตต์แจกให้แก่ผู้สูงอายุ รวมถึงการจัดให้มีบริการ Wi Fi โดยไม่คิดค่าบริการ ดำเนินการออกกฎหมายการจัดตั้งนิติบุคคลประเภทกิจการค้าเพื่อสังคมพร้อมให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี ดำเนินการรณรงค์สร้างพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีแก่ผู้สูงอายุตามผลการวิจัยที่ได้

**Abstract**

This research studies the behavioral of using technology affecting the happiness levels of the elderly in Bangkok Metropolitan.

The study indicated the study of the relationship between the behaviors in using technology and the happiness levels of the elderly, the time duration is spent for using technology relates to the happiness levels of the elderly. In other words, using 2-4 hours/day influences their happiness the most as same as the using frequency per week had affects to their happiness by using the technology for 4-6 days. Similarly, the positive relationship includes the follow-up frequency, using more than 2 hours excessively increasing the happiness level. Using the technology at work increases their happiness as well. On the other hand, the devices including smart phone, tablet and computer notebook has no relationship with the happiness. For the purpose of using technology, it relates to the use for entertainment and for the socialization, but the use of entertainment elevates more happiness. In terms of the problems, according to the study, the service charge of the providers is the main problem.

As for the study on the social enterprise, social enterprise is totally appropriate to use for the technology operation to enhance the happiness level of the elderly, by promoting the technological teaching institutions and the creation of entertaining media. Every program or the media will lead them to have appropriate behaviors in accordance with the quantitative research.

With this study, there are suggestions that the researcher would like to submit to the government: the government should provide budget allocation to provide tablets to the elderly, provide free Wi-Fi services and provide technology training for the elderly, should issue the laws to appoint the juristic person of the social enterprise, and provide tax privilege.

### วัตถุประสงค์

1. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีกับระดับความสุขของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร
2. ศึกษาถึงปัญหาในการใช้เทคโนโลยีของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร
3. พัฒนาแนวทางในการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อเพิ่มความสุขให้แก่ผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร
4. เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับเตรียมความพร้อมรองรับสังคมผู้สูงอายุแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

### บทนำ

ปัจจุบันเทคโนโลยีทางการแพทย์มีวิวัฒนาการสูงขึ้นไปเป็นอย่างมาก วงการวิทยาศาสตร์มีเครื่องมือที่ทันสมัยและมีความละเอียดสูงทำให้นักวิจัยมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของสาเหตุ และวิธีการรักษาโรคต่างๆ อย่างไม่ได้ผล อีกทั้งความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีนี้ยังช่วยในเรื่องของการใช้ชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ โดยข้อมูลจากว้อยซ์ ออฟอเมริกา (2012) ระบุว่าอายุเฉลี่ยของประชาชนในประเทศกำลังพัฒนาที่มีอายุเฉลี่ยอยู่ที่ 68 ปีนั้นคาดว่าจะเพิ่มขึ้นเป็น 74 ปีภายในปี ค.ศ. 2054 ส่วนอายุเฉลี่ยของประชาชนในประเทศพัฒนาแล้วจากเดิมมีอายุเฉลี่ยที่ 78 ปีก็คาดว่าจะเพิ่มขึ้นเป็น 83 ปีในช่วงเวลาเดียวกัน ซึ่งสถานการณ์สังคมผู้สูงอายุนี้มีผลกระทบอย่างยิ่งต่อวิถีชีวิต สภาพความเป็นอยู่ รวมไปถึงสภาพปัญหาของสังคมโดยรวมทั้งหมด เมื่อพิจารณาประกอบกับจำนวนเด็กเกิดใหม่ที่ลดลง จากวิถีชีวิตเมืองที่แพร่กระจายไปทุกพื้นที่ของสังคม คนแต่งงานน้อยลง มีบุตรลดลง สวนทางกับจำนวนผู้สูงอายุที่มีมากขึ้น และสัดส่วนของผู้สูงอายุกับจำนวนประชากรทั้งหมดที่เพิ่มสูงขึ้นนี้ทำให้เกิดสภาพที่เรียกว่า สังคมผู้สูงอายุ (Aging Society) ดังที่องค์การสหประชาชาติ (2007) ระบุให้ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2001 ไปจนถึงปี ค.ศ. 2100 จัดเป็นศตวรรษแห่งผู้สูงอายุคือ มีจำนวนผู้สูงอายุมากกว่าร้อยละ 10 เมื่อเทียบกับจำนวนประชากรของทั้งโลก

ในประเทศไทยมีโครงสร้างอายุของประชากรเปลี่ยนไป จำนวนประชากรสูงอายุจะเพิ่มขึ้นจากประมาณ 5.6 ล้านคนในปี พ.ศ. 2542 เป็นประมาณ 10.5 ล้านคนในปี พ.ศ. 2559 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542) และด้วยอายุขัยเฉลี่ยที่ยาวขึ้นของผู้สูงอายุนั้นทำให้อัตราการพึ่งพา (Aging Index) เพิ่มสูงขึ้นจากร้อยละ 12.0 ในปี พ.ศ. 2533 เป็นร้อยละ 17.5 ในปี พ.ศ. 2553 (มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย, 2552) และจากสัดส่วนที่เปลี่ยนแปลงอย่างมากมายนี้ทำให้โครงสร้างของสังคมเปลี่ยนไป สังคมไทยจะเปลี่ยนจากสังคมที่มีวัยแรงงานมาก (อายุ 25-59 ปี) เป็นสังคมของผู้สูงอายุโดยจะพบผู้ที่มีอายุยืนมากขึ้น แต่จะขาดแคลนแรงงานที่จะป้อนสู่ภาคอุตสาหกรรมและธุรกิจต่างๆ การปรับนโยบายในการบริหารประเทศทางด้านเศรษฐกิจและสังคม เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของจำนวนผู้สูงอายุจะส่งผลกระทบต่ออัตราการลดลงของรายได้เฉลี่ยของประชากร และส่งผลกระทบต่อรายได้จากเงินภาษีอากรของรัฐลดลงด้วย แต่รัฐจะต้องมีรายจ่ายที่เพิ่มขึ้นในด้านที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ รูปแบบของการพึ่งพิงกันระหว่างกลุ่มประชากรในช่วงอายุต่างๆ จะเปลี่ยนไป โดยพบว่าโครงสร้างประชากรที่เปลี่ยนไปนี้จะทำให้จำนวนประชากรในวัยเด็กที่ต้องพึ่งพิงวัยทำงานลดลง แต่กลับมีวัยผู้สูงอายุที่ต้องพึ่งพิงวัยทำงานเพิ่มขึ้น เมื่อวัยเด็กลดลงก็จะส่งผลกระทบต่ออัตราการลดลงของวัยผู้ใหญ่ที่เป็นวัยทำงานด้วย ถ้าหากวัยผู้สูงอายุมากกว่าวัยทำงาน ก็จะทำให้พบปัญหาของการขาดที่พึ่งพิงของกลุ่มคนสูงอายุ ในแต่ละครอบครัวก็จะมีสมาชิกที่จะดูแลผู้สูงอายุน้อยลง ปัญหาผู้สูงอายุถูกทอดทิ้งก็จะมี

มากขึ้นตามลำดับ ส่งเสริมการประกอบธุรกิจที่ใช้แรงงานจากผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น ผู้สูงอายุในปัจจุบันพบว่ามีแนวโน้มที่จะมีอายุยืนเพิ่มมากขึ้น และสุขภาพก็ยังคงแข็งแรงเช่นเดียวกับวัยทำงาน หากภาครัฐและเอกชนมีนโยบายในการส่งเสริมการประกอบอาชีพให้ผู้สูงอายุเหล่านี้ได้เข้ามาทำงานมากขึ้นก็จะช่วยแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจได้

ผลกระทบมิติต่างๆ เหล่านี้ จึงเป็นเรื่องท้าทายสังคมไทยเป็นอย่างมากยิ่งว่าจะรับมือกับสิ่งที่จะต้องเกิดขึ้นในอนาคตอันใกล้ได้อย่างไรโดยเฉพาะในเรื่องความสุขของผู้สูงอายุที่จะกลายเป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศในอนาคตอันใกล้นี้ ที่หากประชาชนกลุ่มใหญ่ไม่มีความสุขนั้นย่อมส่งผลกระทบต่อสังคมโดยรวมในทุกมิติที่ตั้งได้ยกมาแสดงให้เห็นปัญหาอย่างผู้สูงอายุขาดความอบอุ่น จนอาจกลายเป็นปัญหาผู้สูงอายุเร่ร่อน ผู้สูงอายุอนาถา หรือแม้แต่ผู้สูงอายุพิการก็จะกลายเป็นปัญหาใหญ่ไม่ต่างจากปัญหาเด็กเร่ร่อน เด็กขาดความอบอุ่นในปัจจุบันที่เป็นเหตุให้ก่อเกิดปัญหาทั้งปัญหาอาชญากรรมและปัญหาสังคมอีกมากมายตามมา

สำหรับประเทศไทยแม้ภาครัฐเองได้ให้ความสนใจต่อปัญหานี้มาอย่างต่อเนื่อง มีการกำหนดแนวนโยบายไว้ในทุกระดับตั้งแต่กฎหมายสูงสุดของประเทศ แต่ในความเป็นจริงนั้นผู้สูงอายุในสังคมไทยยังเป็นเสมือนพลเมืองชั้นสองที่ถูกมองว่าเป็นภาระซึ่งสาเหตุสำคัญมาจากระดับการศึกษาของผู้สูงอายุที่อยู่ในเกณฑ์ต่ำ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2554) ทำให้ผู้สูงอายุได้รับผลตอบแทนที่ต่ำตามและก่อเกิดภาวะพึ่งพิงขึ้น นอกจากนี้การที่ผู้สูงอายุขาดความรู้ทำให้ไม่ได้อยู่ในระบบแรงงานหรือไม่ได้ทำงานก็ทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกโดดเดี่ยวและหวาดเหวจากการไม่ได้เรียนรู้ถึงศักยภาพของตนเอง เกิดความรู้สึกไร้ศักดิ์ศรี มีปมด้อยขึ้น ซึ่งปัจจุบันในโลกยุคข้อมูลข่าวสาร ในสังคมดิจิทัลการแสวงหาความรู้ หรือโอกาสทางสังคมต่างๆ ล้วนดำเนินผ่านระบบอินเทอร์เน็ตซึ่งเป็นเครื่องมือชิ้นใหม่สำหรับผู้สูงอายุที่เกิดในช่วงก่อนปี พ.ศ. 2500 ที่ประเทศยังไม่มีคอมพิวเตอร์ หรืออินเทอร์เน็ตใช้ ทำให้ผู้สูงอายุไม่อาจใช้เครื่องมือชิ้นนี้ในการดำเนินชีวิตให้เข้ากับยุคสมัยได้ การจัดการเรียน การสอนเทคโนโลยีให้แก่ผู้สูงอายุจึงเป็นการแก้ปัญหาที่มีประสิทธิผล ดังที่สมาคมบ้านปันรัก (ไทยโพสต์, 2559) ได้ระบุว่าจากการดำเนินการของสมาคมที่เน้นในการจัดกิจกรรมสอนเทคโนโลยีให้แก่ผู้สูงอายุนั้นประสบความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุเป็นอย่างมาก เพราะไม่เพียงจะทำให้ผู้สูงอายุสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีคุณภาพแต่เทคโนโลยีนี้ยังสามารถแก้ปัญหาที่เกิดจากช่องว่างระหว่างวัยจากการรู้ไม่เท่าทันการใช้โซเชียล เน็ตเวิร์ก ของผู้สูงอายุกับรุ่นที่ 2 - 3 หรือรุ่นลูก หรือหลานได้ด้วย การสอนเทคโนโลยีแก่ผู้สูงอายุนี้แม้จะเป็นการแก้ปัญหาที่ตรงจุด แต่ด้วยปัจจัยในช่วงเริ่มต้นของทุกหน่วยงานในการดำเนินการ ยังขาดการสำรวจหาพฤติกรรมที่เอื้อกับการแก้ปัญหา วิเคราะห์หารูปแบบของเทคโนโลยีที่เหมาะสม สังเคราะห์หาแนวทางที่มีประสิทธิผล ของการจัดการเรียน การสอนเทคโนโลยีแก่ผู้สูงอายุที่จะทำให้ผู้สูงอายุมีความสุขและคุณภาพชีวิตที่ดี อันเป็นเป้าหมายของการแก้ไขปัญหาด้านสังคมผู้สูงอายุที่แก้ถึงระดับราก เพราะเมื่อผู้สูงอายุมีความสุข มีความภาคภูมิใจในตนเอง มีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์สามารถอยู่ร่วมกับประชากรวัยอื่นๆ ในโลกยุคโลกาภิวัตน์นี้ได้ ผู้สูงอายุน่าจะหลุดออกจากภาวะพึ่งพิงกลับมาเป็นกำลังของสังคมแทน รวมถึงเมื่อคุณภาพของผู้สูงอายุดีขึ้นปัญหาด้านสุขภาพอนามัย และการเงินที่ต้องสิ้นเปลืองไปกับการดูแลสุขภาพย่อมดีขึ้น ปัญหาเศรษฐกิจย่อมลดลงเช่นกัน

และด้วยปัญหาด้านสังคมผู้สูงอายุที่ทวีความรุนแรงขึ้นอย่างรวดเร็วนี้ประกอบกับการไม่ปรากฏภาพการดำเนินงานแก้ไขปัญหาด้านเทคโนโลยีของเมืองผู้น่าอย่างกรุงเทพมหานครอย่างชัดเจนนี้เอง จึงควรอย่างยิ่งที่จะศึกษาถึงพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีที่มีผลต่อความสุข และคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อที่จะได้นำผลการวิจัยนี้ไปใช้บูรณาการกับกลไก หรือเครื่องมือที่เหมาะสมเพื่อใช้พัฒนาแนวทางในการจัดการเรียน การสอนเทคโนโลยีสำหรับผู้สูงอายุให้มีประสิทธิผลเพิ่มมากขึ้นต่อไป

## แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยอิทธิพลของการใช้เทคโนโลยีที่มีต่อความสุขและคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานครนี้มีแนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิด และทฤษฎี เกี่ยวกับ สังคมผู้สูงอายุ
2. พฤติกรรมการใช้เทคโนโลยี

3. แนวคิด และทฤษฎี เกี่ยวกับ ความสุข
4. แนวคิด เกี่ยวกับ ความสุขตามหลักพระพุทธศาสนา
5. แนวคิด เกี่ยวกับ กิจการค้าเพื่อสังคม
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

### วิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีที่มีผลต่อระดับความสุขของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร” เป็นการวิจัยผสมระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเอกสาร (Document Research) โดยการวิจัยเชิงปริมาณมีประชากร คือผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานครจำนวน 817,853 คน และมีกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้สูงอายุที่มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีจำนวนไม่น้อยกว่า 400 คน จากนั้นใช้การสุ่มผู้สูงอายุที่อาศัยในทั้ง 50 เขตของกรุงเทพมหานคร โดยมีขั้นตอนการสุ่มตัวอย่างโดยแบ่งพื้นที่กรุงเทพมหานครออกเป็น 6 กลุ่มพื้นที่ คือ กรุงเทพมหานครกลาง, กรุงเทพฯใต้, กรุงเทพฯเหนือ, กรุงเทพฯตะวันออก, กรุงเทพมหานครเหนือ, กรุงเทพมหานครใต้ และได้สุ่มเขตในแต่ละกลุ่มพื้นที่กลุ่มละ 2 เขตเพื่อเป็นตัวแทนในการเก็บข้อมูล ได้แก่ เขต พญาไท-ดินแดง, เขตปทุมวัน-สาทร, เขตจตุจักร-ลาดพร้าว, เขตบางกะปิ-ประเวศ, เขตธนบุรี-บางพลัด, เขตบางแค-ภาษีเจริญ จากนั้นได้ใช้การสุ่มแบบบังเอิญกับกลุ่มตัวอย่างจำนวนเขตละ 40 ตัวอย่าง รวมทั้งสิ้นเป็นจำนวน 480 ตัวอย่าง ซึ่งไม่น้อยกว่าค่าที่ได้กำหนดไว้

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมคือแบบสอบถาม (Questionnaire) ประกอบด้วยส่วนต่างๆ ดังนี้

**ส่วนที่ 1** แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย เพศ ระดับการศึกษา สถานภาพทางครอบครัว และสถานภาพการพักอาศัย

**ส่วนที่ 2** แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีประกอบด้วย จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อวัน จำนวนวันที่ใช้ต่อสัปดาห์ ระยะเวลาห่างในการติดตามความเคลื่อนไหวในแต่ละครั้ง อุปกรณ์ที่ใช้ สถานที่ที่ใช้ และวัตถุประสงค์ในการใช้

**ส่วนที่ 3** แบบวัดความสุข จำนวน 8 ตัวบ่งชี้ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

- ความภาคภูมิใจในตนเอง หรือการมีคุณธรรม มี 2 ตัวชี้วัด คือ

1. การได้เป็นผู้ให้ คือ ทาน
2. การได้ทำงานอาสา คือ การสงเคราะห์

- ความปลอดภัยในชีวิต มี 1 ตัวชี้วัด คือ

3. ความรู้สึกปลอดภัยในชีวิตส่วนตัว คือ คีล 5

- ความมั่นคงในสังคม มี 2 ตัวชี้วัด คือ

4. ด้านการสื่อสาร คือ ปิยวาจา
5. ด้านการรับทราบหน้าที่ คือ สมานัตตตา

- เข้าใจความจริงของธรรมชาติ มี 3 ตัวชี้วัด คือ

6. ความเข้าใจในกฎของธรรมชาติ คือ ไตรลักษณ์
7. ความเข้าใจกฎของสังคม คือ โลกธรรม 8
8. การพัฒนาเพื่อให้ได้ปัญญารู้ความเป็นจริง คือ การเจริญสติ

จากนั้นจึงดำเนินการลงพื้นที่ในทั้ง 12 เขต ได้แบบสอบถามทั้งสิ้น 480 ฉบับ มาทำการวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Window (Statistical Package for the Social Sciences ) เพื่อหาค่าสถิติด้านลักษณะทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลที่ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ประกอบด้วย ค่าความถี่และค่าร้อยละ เพื่ออธิบายข้อมูลเชิงพรรณนาในลักษณะทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลได้แก่ เพศ อาชีพ รายได้ สถานภาพส่วนบุคคล และสถานภาพครอบครัว และใช้หาค่าเพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการใช้คอมพิวเตอร์กับระดับ

**ความสุขของกลุ่มตัวอย่าง** โดยใช้ค่าไค สแควร์ (Chi Square) เพื่อตรวจสอบว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองตามสมมติฐานหรือไม่ หากมีจะนำไปวิเคราะห์ความสัมพันธ์อีกครั้ง

**สำหรับการวิจัยเอกสาร** จะทำการวิเคราะห์หนังสือ ตำรา และเอกสารที่เกี่ยวกับวิวัฒนาการของสภาพสังคมโลกเพื่อให้เห็นถึงแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นในอนาคต จากนั้นนำข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามมารวบรวมแล้วนำมาสังเคราะห์ร่วมกับหลักการของกลไก หรือเครื่องมือที่เหมาะสมนำมาหาแนวทางในการนำเทคโนโลยีมาใช้เพิ่มระดับความสุขของผู้สูงอายุ

## ผลการศึกษา

เมื่อรวบรวมข้อมูลที่ได้แล้วมาประมวลผลด้วยโปรแกรม SPSS (Statistical Package for the Social Science) แล้วได้ผลการศึกษาดังนี้

### ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 242 คน คิดเป็นร้อยละ 65.740 และเพศชายจำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 34.60 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จบการศึกษาดำกว่าระดับปริญญาตรีจำนวน 289 คน คิดเป็นร้อยละ 60.70 รองลงมาจบการศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 177 คน คิดเป็นร้อยละ 37.20 มีเพียง 10 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 2.10 ที่จบการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสจำนวน 440 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 91.90 รองลงมาคือหย่าร้าง จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 4.80 มีเพียง 17 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 3.30 ที่อยู่ในสถานภาพโสด กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีลักษณะการพักอาศัยโดยอยู่กับครอบครัว จำนวน 461 คน คิดเป็นร้อยละ 96.0 รองลงมาคือพักอาศัยอยู่คนเดียว จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 3.1 ขณะที่พักอาศัยอยู่กับผู้อื่นมีเพียง 3 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 0.9

### พฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีจำนวนชั่วโมงที่ใช้เทคโนโลยีต่อวัน 2-4 ชั่วโมงมากที่สุด จำนวน 226 คน คิดเป็นร้อยละ 47.1 รองลงมาคือใช้เทคโนโลยี 4-7 ชั่วโมง จำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 28.80 ลำดับถัดมาคือใช้เทคโนโลยี 1-2 ชั่วโมง จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 17.5 ถัดมาคือใช้น้อยกว่า 1 ชั่วโมง จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 4.40 ขณะที่ใช้เทคโนโลยีมากกว่า 7 ชั่วโมง มีใช้น้อยที่สุดเพียง 11 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 2.30 จำนวนวันที่ใช้เทคโนโลยีต่อสัปดาห์ ผู้ที่ใช้เทคโนโลยี 4-6 วันต่อสัปดาห์มีจำนวนสูงสุดคือ 232 คน คิดเป็นร้อยละ 48.30 รองลงมาเป็นผู้ที่ใช้เทคโนโลยีทุกวันมีจำนวน 158 คน คิดเป็นร้อยละ 32.90 ลำดับถัดมาคือ ผู้ที่ใช้เทคโนโลยี 2-3 วันต่อสัปดาห์มีจำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 16.70 ขณะที่ผู้ที่ใช้เทคโนโลยี 1 วันต่อสัปดาห์มีจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 1.90 ระยะเวลาห่างในการติดตามความเคลื่อนไหวในแต่ละครั้ง ใช้เวลามากกว่า 2 ชั่วโมง จำนวน 348 คน คิดเป็นร้อยละ 72.50 รองลงมาคือติดตามทุก 2 ชั่วโมง จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 18.30 ลำดับถัดมาคือติดตามทุก 1 ชั่วโมง จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 5.80 และติดตามทุก 30 นาที มีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.1 ขณะที่ติดตามทุก 5 นาที มีจำนวนน้อยที่สุดคือ 4 คน คิดเป็นร้อยละ 0.80 อุปกรณ์ที่ใช้เป็นประจำคือ แท็บเล็ต มีจำนวน 215 คน คิดเป็นร้อยละ 44.8 รองลงมาคือ สมาร์ทโฟน จำนวน 213 คน คิดเป็นร้อยละ 44.4 ลำดับถัดมาคือ คอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊ก จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 8.8 ขณะที่คอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะเป็นอุปกรณ์ที่ใช้น้อยที่สุดมีจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 1.9 ผู้สูงอายุจะใช้งานเทคโนโลยีที่บ้าน จำนวน 356 คน คิดเป็นร้อยละ 74.2 รองลงมาคือที่ทำงานจำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 16.5 ลำดับถัดมาคือสถานที่สาธารณะจำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 6.9 และในยานพาหนะจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.0 ขณะที่มีการใช้เทคโนโลยีในอินเทอร์เน็ตคาเฟ่มีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.4 ผู้สูงอายุมีวัตถุประสงค์ในการใช้เทคโนโลยีเพื่อสังคมมากที่สุด จำนวน 155 คน คิดเป็นร้อยละ 32.3 รองลงมาคือ ใช้เพื่อหาความรู้จำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 30.6 ลำดับถัดมาคือ ใช้เพื่อความบันเทิงจำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 27.9 ขณะที่ใช้เพื่อการทำงานน้อยที่สุดจำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 9.0

### แบบวัดความสุข

หมวดของการเข้าใจกฎของสังคม หรือโลกธรรม 8 กลุ่มตัวอย่างมีความเข้าใจกฎของสังคม หรือโลกธรรม 8 น้อยเป็นจำนวนมากที่สุด คือ 391 คน คิดเป็นร้อยละ 81.5 รองลงมาคือ มีความเข้าใจปานกลาง จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 10.2 ลำดับถัดมาคือ มีความเข้าใจน้อยที่สุด จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 7.1 มีความเข้าใจมาก มีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.3 ขณะที่ไม่มีกลุ่มตัวอย่างที่มีความเข้าใจมากที่สุดเลย

ความเข้าใจกฎของสังคม หรือโลกธรรม 8	จำนวน	ร้อยละ
มีความเข้าใจมากที่สุด	0	0
มีความเข้าใจมาก	6	1.3
มีความเข้าใจปานกลาง	49	10.2
มีความเข้าใจน้อย	391	81.4
มีความเข้าใจน้อยที่สุด	34	7.1
รวม	480	100

### ตารางจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง

หมวดของการได้เป็นผู้ให้ หรือทาน ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความสามารถในการเป็นผู้ให้ หรือทาน มากเป็นจำนวนมากที่สุด คือ 244 คน คิดเป็นร้อยละ 50.8 รองลงมาคือมีความสามารถปานกลาง จำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 31.7 ลำดับถัดมาคือ มีความสามารถมากที่สุด จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 11.7 มีความสามารถน้อยมีจำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 5.6 ขณะที่ไม่มีกลุ่มตัวอย่างที่มีความสามารถน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.2

การได้เป็นผู้ให้	จำนวน	ร้อยละ
มีความสามารถมากที่สุด	56	11.7
มีความสามารถมาก	244	50.8
มีความสามารถปานกลาง	152	31.7
มีความสามารถน้อย	27	5.6
มีความสามารถน้อยที่สุด	1	0.2
รวม	480	100

### ตารางจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง

หมวดของการได้ทำงานอาสา คือ การสงเคราะห์ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความสามารถทำงานอาสา มากเป็นจำนวนมากที่สุด คือ 284 คน คิดเป็นร้อยละ 59.1 รองลงมาคือมีความสามารถปานกลาง จำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 26.9 ลำดับถัดมาคือ มีความสามารถมากที่สุด จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 9.0 มีความสามารถน้อย จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 5.0 ขณะที่ไม่มีกลุ่มตัวอย่างที่มีความสามารถน้อยที่สุดเลย

การได้ทำงานอาสา	จำนวน	ร้อยละ
มีความสามารถมากที่สุด	43	9.0
มีความสามารถมาก	284	59.1
มีความสามารถปานกลาง	129	26.9
มีความสามารถน้อย	24	5.0

มีความสามารถน้อยที่สุด	0	0
<b>รวม</b>	<b>480</b>	<b>100</b>

#### ตารางจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง

หมวดของความเข้าใจกฎของธรรมชาติ คือ ไตรลักษณ์ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเข้าใจกฎของธรรมชาติ คือ ไตรลักษณ์มาก เป็นจำนวนมากที่สุด คือ 224 คน คิดเป็นร้อยละ 46.7 รองลงมาคือมีความเข้าใจมากที่สุด จำนวน 183 คน คิดเป็นร้อยละ 38.1 ลำดับถัดมาคือ มีความเข้าใจปานกลาง จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 10.2 มีความเข้าใจน้อย จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 5.0 ขณะที่ไม่มีกลุ่มตัวอย่างมีความเข้าใจน้อยที่สุดเลย

ความเข้าใจกฎของธรรมชาติ	จำนวน	ร้อยละ
มีความเข้าใจมากที่สุด	183	38.1
มีความเข้าใจมาก	224	46.7
มีความเข้าใจปานกลาง	49	10.2
มีความเข้าใจน้อย	24	5.0
มีความเข้าใจน้อยที่สุด	0	0
<b>รวม</b>	<b>480</b>	<b>100</b>

#### ตารางจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง

หมวดการพัฒนาเพื่อให้ได้ปัญญาความรู้ความเป็นจริง คือ การเจริญสติ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความสามารถในการเจริญสติมากที่สุดเป็นจำนวนมากที่สุด คือ 222 คน คิดเป็นร้อยละ 46.3 รองลงมาคือมีความสามารถมาก จำนวน 203 คน คิดเป็นร้อยละ 42.3 ลำดับถัดมาคือ มีความสามารถปานกลาง 50 คน คิดเป็นร้อยละ 10.4 มีความสามารถน้อยมี 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.0 ขณะที่ไม่มีกลุ่มตัวอย่างมีความสามารถน้อยที่สุดเลย

การพัฒนาเพื่อให้ได้ปัญญาความรู้ความเป็นจริง คือ การเจริญสติ	จำนวน	ร้อยละ
มีความสามารถมากที่สุด	222	46.3
มีความสามารถมาก	203	42.3
มีความสามารถปานกลาง	50	10.4
มีความสามารถน้อย	5	1.0
มีความสามารถน้อยที่สุด	0	0
<b>รวม</b>	<b>480</b>	<b>100</b>

#### ตารางจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง

หมวดด้านการสื่อสาร คือ ปิยวาจา ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความสามารถด้านการสื่อสาร คือ ปิยวาจามาก เป็นจำนวนมากที่สุด คือ 292 คน คิดเป็นร้อยละ 60.8 รองลงมาคือมีความสามารถปานกลาง จำนวน 151 คน คิดเป็นร้อยละ 31.5 ลำดับถัดมาคือ มีความสามารถมากที่สุด จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 5.0 มีความสามารถน้อย จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 2.7 ขณะที่ไม่มีกลุ่มตัวอย่างมีความสามารถน้อยที่สุดเลย

ด้านการสื่อสาร คือ ปิววาจา	จำนวน	ร้อยละ
มีความสามารถมากที่สุด	24	5.0
มีความสามารถมาก	292	60.8
มีความสามารถปานกลาง	151	31.5
มีความสามารถน้อย	13	2.7
มีความสามารถน้อยที่สุด	0	0
รวม	480	100

#### ตารางจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง

หมวดด้านการรู้บทบาทหน้าที่ คือ สมานัตตตา ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความสามารถด้านการรู้บทบาทหน้าที่ คือ สมานัตตตามาก เป็นจำนวนมากที่สุด คือ 336 คน คิดเป็นร้อยละ 70.0 รองลงมาคือ มีความสามารถมากที่สุด จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 24.6 ลำดับถัดมาคือ มีความสามารถปานกลาง จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 2.5 ซึ่งเท่ากับกับมีความสามารถน้อย จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 2.5 ขณะที่มีความสามารถน้อยที่สุด จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.4

ด้านการรู้บทบาทหน้าที่	จำนวน	ร้อยละ
มีความสามารถมากที่สุด	118	24.6
มีความสามารถมาก	336	70.0
มีความสามารถปานกลาง	12	2.5
มีความสามารถน้อย	12	2.5
มีความสามารถน้อยที่สุด	2	0.4
รวม	480	100

#### ตารางจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง

หมวดความรู้สึกปลอดภัยในชีวิตส่วนตัว คือ ศีล 5 ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความสามารถด้านศีล 5 มาก จำนวนมากที่สุด คือ 369 คน คิดเป็นร้อยละ 76.9 รองลงมาคือมีความสามารถมากที่สุด จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 17.3 ลำดับถัดมาคือ มีความสามารถปานกลาง จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 5.6 มีความสามารถน้อย จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.2 ขณะที่ไม่มีกลุ่มตัวอย่างมีความสามารถน้อยที่สุดเลย

ความรู้สึกปลอดภัยในชีวิตส่วนตัว	จำนวน	ร้อยละ
มีความสามารถมากที่สุด	83	17.3
มีความสามารถมาก	369	76.9
มีความสามารถปานกลาง	27	5.6
มีความสามารถน้อย	1	0.2
มีความสามารถน้อยที่สุด	0	0
รวม	480	100



## ตารางจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง

คะแนนความสุข ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความสุขมาก เป็นจำนวนมากที่สุด คือ 398 คน คิดเป็นร้อยละ 82.9 รองลงมา มีความสุขปานกลาง จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 17.1 ในขณะที่ไม่มีกลุ่มตัวอย่างที่มีความสุขมากที่สุด มีความสุขน้อย และความสุขน้อยที่สุดเลย

คะแนนความสุข	จำนวน	ร้อยละ
มีความสุขมากที่สุด	0	0
มีความสุขมาก	398	82.9
มีความสุขปานกลาง	82	17.1
มีความสุขน้อย	0	0
มีความสุขน้อยที่สุด	0	0
รวม	480	100

### ปัญหาที่พบในการใช้เทคโนโลยีเพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

ผลการศึกษาพบว่า ค่าบริการของผู้ให้บริการเป็นปัญหาสำคัญที่สุดสำหรับผู้สูงอายุ รองลงมาคือไม่มีความรู้และทักษะในการใช้งานเทคโนโลยี ปัญหาลำดับถัดมาคือ ปัญหาด้านสุขภาพ และปัญหาเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่ไม่ครอบคลุม หรือไม่สามารถใช้งานได้คือปัญหาลำดับถัดมา ขณะที่ปัญหาที่ไม่มีเวลาใช้เนื่องจากมีงานหรือกิจกรรมอื่นที่ต้องทำอยู่ในลำดับท้ายสุด

### สรุป และอภิปรายผล

#### สรุปผลการศึกษา

จากการวิเคราะห์ผลการศึกษาแล้วนั้นสามารถสรุปผลการศึกษาได้ ดังนี้

#### พฤติกรรมการใช้

เทคโนโลยีที่มีต่อระดับความสุขของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานครได้ผลสรุปว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ขณะที่มีสถานภาพการสมรสมากที่สุด รองลงไปคือหย่าร้างและโสดตามลำดับ ส่วนการศึกษานั้นส่วนมากมีการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรี รองลงมาคือศึกษาในระดับปริญญาตรีและที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีจำนวนน้อยที่สุด โดยลักษณะการพักอาศัยนั้นส่วนใหญ่พักอยู่กับครอบครัว รองลงมาคือการพักคนเดียวและพักกับผู้อื่นมีจำนวนน้อยที่สุด

ขณะที่พฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีนั้นในด้านของจำนวนชั่วโมงการใช้ต่อวัน พฤติกรรมที่มากที่สุดคือ ใช้ 2-4 ชั่วโมงต่อวัน รองลงมาคือใช้ 4-7 ชั่วโมงต่อวัน 1-2 ชั่วโมงต่อวัน น้อยกว่า 1 ชั่วโมงต่อวันและใช้มากกว่า 7 ชั่วโมงต่อวันมีจำนวนน้อยที่สุด ขณะที่ในด้านของจำนวนวันที่ใช้ต่อสัปดาห์ ปรากฏว่ากลุ่มที่ใช้ 4-6 วันต่อสัปดาห์มีจำนวนมากที่สุด รองลงมาคือกลุ่มที่ใช้ทุกวัน กลุ่มที่ใช้ 2-3 วัน และกลุ่มที่ใช้สัปดาห์ละ 1 วันมีจำนวนน้อยที่สุด ส่วนในด้านระยะเวลาห่างในการติดตามความเคลื่อนไหวในแต่ละครั้ง พบว่าระยะเวลาห่างในการติดตามมากกว่า 2 ชั่วโมงเป็นกลุ่มที่มีมากที่สุด รองลงมาคือกลุ่มที่ติดตามทุก 2 ชั่วโมง ติดตามทุก 1 ชั่วโมง ติดตามทุก 30 นาที และกลุ่มที่ติดตามทุก 5 นาทีมีจำนวนน้อยที่สุด สำหรับอุปกรณ์ที่ผู้สูงอายุใช้นั้นเป็นสมาร์ทโฟนที่มีจำนวนมากที่สุด รองลงมาคือ แท็บเล็ต คอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊ก และคอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะมีจำนวนน้อยที่สุด ส่วนคือสถานที่ที่ใช้เทคโนโลยีพบว่าผู้สูงอายุใช้เทคโนโลยีจากที่บ้านมากที่สุด รองลงมาคือใช้จากที่ทำงาน ใช้จากสถานที่สาธารณะ ใช้จากยานพาหนะ และใช้จากร้านอินเทอร์เน็ตคาเฟ่เป็นลำดับสุดท้าย ส่วนในด้านของพฤติกรรม การใช้เทคโนโลยีสำหรับผู้สูงอายุ ปรากฏว่าผู้สูงอายุส่วนมากใช้เพื่อสังคม รองลงมาคือใช้เพื่อหาความรู้ ใช้เพื่อความบันเทิง และใช้เพื่อการทำงานเป็นจำนวนที่น้อยที่สุด

สำหรับระดับความสับสนนั้นพบว่าผู้สูงอายุมีระดับความสับสนเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์มาก และเมื่อเทียบกับพฤติกรรมการใช้นั้นพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ออนไลน์วันละ 2-4 ชั่วโมงเป็นกลุ่มที่มีความสุขสูงที่สุด รองลงมาคือกลุ่มที่ออนไลน์วันละ 4-7 ชั่วโมง และ 1-2 ชั่วโมง ส่วนจำนวนวันในการใช้เทคโนโลยีพบว่ากลุ่มที่ใช้ 4-6 วันต่อสัปดาห์มีความสุขสูงที่สุด รองลงมาคือ กลุ่มที่ใช้ทุกวัน และกลุ่มที่ใช้สัปดาห์ละ 2-4 วัน ส่วนระยะเวลาห่างในการติดตามความเคลื่อนไหวในแต่ละครั้ง พบว่ากลุ่มที่ติดตามความเคลื่อนไหวในระยะเวลาห่างมากกว่า 2 ชั่วโมงต่อครั้ง มีความสุขสูงที่สุด รองลงมาคือ กลุ่มที่ติดตามทุก 2 ชั่วโมง และทุก 1 ชั่วโมง สำหรับอุปกรณ์ที่ใช้เป็นประจำพบว่ากลุ่มที่ใช้ผ่านแท็บเล็ตมีความสุขสูงที่สุด รองลงมาคือกลุ่มที่ใช้บนสมาร์ตโฟน และคอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊ก ขณะที่สถานที่ที่ใช้พบว่าการใช้จากที่บ้านมีความสุขสูงที่สุด รองลงมาคือใช้จากสถานที่สาธารณะ และใช้จากที่ทำงาน สำหรับวัตถุประสงค์ในการออนไลน์พบว่ากลุ่มที่ใช้เพื่อความบันเทิงมีความสุขสูงที่สุด รองลงมาคือการใช้เพื่อหาความรู้ และใช้เพื่อสังคม

และเมื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างความสุขกับพฤติกรรมการใช้แล้วปรากฏว่าทุกพฤติกรรมล้วนมีบางปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับความสุขของผู้สูงอายุ โดยพฤติกรรมด้านจำนวนชั่วโมงในการใช้เทคโนโลยีต่อวันนั้นพบว่ากลุ่มที่ใช้ 1-2 ชั่วโมงต่อวัน กับกลุ่มที่ใช้ 4-7 ชั่วโมงต่อวัน และกลุ่มที่ใช้ 1-2 ชั่วโมงต่อวันกับกลุ่มที่ใช้มากกว่า 7 ชั่วโมงต่อวัน เป็น 2 กลุ่มที่ไม่ส่งผลในระดับที่มีนัยสำคัญต่อกัน ขณะที่กลุ่มอื่นๆ นั้นส่งผลในระดับที่มีนัยสำคัญระหว่างกัน ส่วนในด้านของจำนวนวันที่ใช้ต่อสัปดาห์นั้นพบว่ากลุ่มที่ใช้ 4-6 วันต่อสัปดาห์กับกลุ่มที่ใช้ทุกวันเป็นคู่สัมพันธ์เดียวที่ไม่ส่งผลในระดับที่มีนัยสำคัญ ขณะที่คู่สัมพันธ์อื่นๆ นั้นส่งผลในระดับที่มีนัยสำคัญต่อกัน ส่วนในด้านระยะเวลาห่างในการติดตามความเคลื่อนไหวในแต่ละครั้งนั้นพบว่ากลุ่มที่ติดตามความเคลื่อนไหวทุก 5 นาทีกับกลุ่มที่ติดตามความเคลื่อนไหวทุก 30 นาทีกับกลุ่มที่ติดตามความเคลื่อนไหวทุก 2 ชั่วโมงกับกลุ่มที่ติดตามความเคลื่อนไหวนานกว่า 2 ชั่วโมงเป็น 2 คู่สัมพันธ์ที่ไม่ส่งผลในระดับที่มีนัยสำคัญ ขณะที่คู่สัมพันธ์อื่นๆ นั้นส่งผลในระดับที่มีนัยสำคัญต่อกัน ส่วนในด้านสถานที่ใช้เทคโนโลยีนั้นพบว่ากลุ่มที่ใช้จากที่บ้านกับกลุ่มที่ใช้จากที่ทำงาน กลุ่มที่ใช้จากที่บ้านกับกลุ่มที่ใช้จากยานพาหนะ กลุ่มที่ใช้จากที่ทำงานกับกลุ่มที่ใช้จากสถานที่สาธารณะ และกลุ่มที่ใช้จากสถานที่สาธารณะกับกลุ่มที่ใช้จากยานพาหนะเป็น 4 คู่สัมพันธ์ที่ส่งผลในระดับที่มีนัยสำคัญ ขณะที่คู่สัมพันธ์อื่นๆ นั้นไม่ส่งผลในระดับที่มีนัยสำคัญต่อกัน ส่วนในด้านวัตถุประสงค์ในการใช้นั้นพบว่ากลุ่มที่ใช้เพื่อสังคมกับกลุ่มที่ใช้เพื่อหาความรู้ กับกลุ่มที่ใช้เพื่อหาความรู้กับกลุ่มที่ใช้เพื่อความบันเทิงเป็น 2 คู่สัมพันธ์ที่ไม่ส่งผลในระดับที่มีนัยสำคัญ ขณะที่คู่สัมพันธ์อื่นๆ นั้นส่งผลในระดับที่มีนัยสำคัญต่อกัน ส่วนด้านอุปกรณ์ที่ใช้นั้นพบว่าคอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะนั้นเป็นอุปกรณ์ที่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญต่อทุกอุปกรณ์ ในขณะที่สมาร์ตโฟน แท็บเล็ต และคอมพิวเตอร์ โน้ตบุ๊กนั้นไม่ส่งผลในระดับที่มีนัยสำคัญต่อกัน

สำหรับอุปสรรคในการใช้เทคโนโลยีสำหรับผู้สูงอายุนั้นส่วนมากจะมีปัญหาด้านค่าบริการ และปัญหาด้านสุขภาพ ปัญหาการไม่มีสัญญาณอินเทอร์เน็ต และปัญหาการไม่มีเวลาใช้

ขณะที่ในส่วนของการวิจัยเอกสาร พบว่าแนวโน้มใหญ่ของการบริหารรัฐกิจ และการดำเนินธุรกิจที่ปัจจุบันเป็นเครื่องมือที่ผลิตในยุคอุตสาหกรรมอันมีทุนนิยมเป็นกรอบแนวคิดหลักนั้น ได้แสดงผลชัดเจนว่าไม่อาจรองรับกระแสความเปลี่ยนแปลงอันรวดเร็วในปัจจุบันได้อีกต่อไป และได้เคลื่อนเข้าสู่รูปแบบองค์กรใหม่ที่สามารถตอบสนองความต้องการของประชากรโลกได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมยิ่งกว่านั้นคือรูปแบบของ กิจการค้าเพื่อสังคมที่ภาคประชาชนจะดำเนินการพัฒนาและแก้ไขปัญหาสังคมเป็นหลักในลักษณะเชิงพื้นที่ที่ให้ความสำคัญต่อชุมชนโดยมีภาครัฐเป็นผู้สนับสนุน ซึ่งก็ครอบคลุมถึงเรื่องการใช้เทคโนโลยีกับความสุขของผู้สูงอายุนี้นี้ด้วย โดยควรส่งเสริมให้เกิดการประกอบการด้านโรงเรียนสอนเทคโนโลยี และการผลิตสื่อความรู้ในรูปแบบของความบันเทิงในรูปแบบของกิจการค้าเพื่อสังคม

และจากระเบียบวิธีวิจัยที่วางไว้ว่าหลังจากวิเคราะห์เอกสารจนได้รูปแบบที่เหมาะสมแล้วจะนำมาบูรณาการกับปัญหาที่ผู้สูงอายุประสบเพื่อให้ได้แนวทางในการใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มระดับความสุขให้แก่ผู้สูงอายุนั้น ได้ผลการวิจัยว่า มีความสอดคล้องกันอย่างยิ่งในการใช้รูปแบบกิจการค้าเพื่อสังคมในการแก้ปัญหาดังกล่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาการขาดความรู้ในการใช้เทคโนโลยีสำหรับผู้สูงอายุ ที่หากใช้รูปแบบกิจการค้าเพื่อสังคมในการเปิดโรงเรียน หรือสถาบันสอนเทคโนโลยีให้แก่ผู้สูงอายุโดยเฉพาะแล้ว จะทำให้เกิดความครอบคลุมใน

ทุกกลุ่มเป้าหมาย และเกิดความยั่งยืนแก่ผู้ประกอบการไม่ต้องรอคอย หรือพึ่งพิงขอรับการสนับสนุนจากภาครัฐ เพราะเมื่อศึกษาความเป็นไปได้ในเชิงธุรกิจแล้วพบว่ามีความเป็นไปได้สูงมาก จากความต้องการจำนวนมากในตลาด ด้วยเพราะผู้สูงอายุเกือบทั้งหมดขาดความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยี ขณะที่ปัจจุบันสภาพสังคมได้ผลักดันให้ผู้สูงอายุจำเป็นต้องใช้ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งยวดที่ผู้สูงอายุจะต้องแสวงหาความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยียิ่งเมื่อประกอบกับข้อมูลของจำนวนประชากรผู้สูงอายุที่มีมากกว่า 10 ล้านคนทั่วประเทศที่เป็นเสมือนกลุ่มเป้าหมายของธุรกิจ ก็เท่ากับมีความต้องการโรงเรียนสอนเทคโนโลยีเปิดขึ้นมารองรับในจำนวนมาก ในทุกระดับของกลุ่มเป้าหมาย ให้ผู้ที่สนใจสามารถเลือกดำเนินการได้ตามความถนัดของผู้ประกอบการได้อย่างอิสระ ต่างจากการจัดโดยองค์กรไม่แสวงหากำไรที่มักจะเน้นไปที่กลุ่มผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อยทำให้ผู้สูงอายุที่ฐานะทางสังคมต่างกันรู้สึกไม่สะดวกเท่าที่ควร

สำหรับปัญหาเรื่องค่าใช้จ่ายในการรับบริการสัญญาณอินเทอร์เน็ตนั้น จากนโยบายของรัฐบาลที่จะดำเนินการให้มีสัญญาณ WI-FI บริการฟรีครอบคลุมทุกพื้นที่ทั่วประเทศนั้น จะทำให้ปัญหานี้ถูกแก้ไขไปโดยปริยาย รวมถึงปัญหาความไม่ครอบคลุมของสัญญาณด้วย

สุดท้ายคือปัญหาด้านสุขภาพนั้น จากการวิเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับกิจการค้าเพื่อสังคมแล้ว ยิ่งพบความสอดคล้องในเจตนารมณ์ของการค้าเพื่อสังคมกับปัญหาด้านสุขภาพ ก่อให้เกิดจากการประกอบการนี้ก็นำมาใช้ในการพัฒนาเพื่อหาสินค้าที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ หรือนำมาสนับสนุนงานวิจัยเพื่อหาแนวทางในการดูแลสุขภาพที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุในสังคมแห่งเทคโนโลยีนี้

## อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ผลการศึกษาแล้วนั้นสามารถอภิปรายถึงสาเหตุผ่านบริบทของสภาพแวดล้อมในปัจจุบันได้ ดังนี้

### จำนวนชั่วโมงที่ใช้เทคโนโลยีต่อวัน

จากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่าในกลุ่มผู้สูงอายุที่ใช้เทคโนโลยีวันละ 2-4 ชั่วโมงต่อวันนั้นเป็นกลุ่มที่มีระดับความสุขสูงสุดเมื่อเทียบกับกลุ่มอื่นๆ โดยมีกลุ่มที่ใช้ 4-7 ชั่วโมงต่อวันเป็นกลุ่มรองลงมาโดยมีระดับที่ไม่แตกต่างกันมากนัก แต่เมื่อใช้เกินกว่า 7 ชั่วโมงต่อวันระดับความสุขของผู้สูงอายุจะลดลงไปเป็นอย่างมาก ขณะที่อีกด้านคือผู้ใช้ 1-2 ชั่วโมงต่อวันนั้นก็มียระดับความสุขที่ลดลงแต่ไม่มาก ต่างจากเมื่อใช้น้อยกว่า 1 ชั่วโมงต่อวัน ระดับความสุขจะลดลงเหลือน้อยที่สุดเมื่อเทียบกับ ทุกกลุ่ม อภิปรายได้ว่าเป็นเพราะระดับความสุขที่ชีวิตในงานวิจัยชิ้นนี้อิงหลักพุทธธรรมที่มีฐานจากทางสายกลาง หรือความพอประมาณอันเหมาะสมกับเหตุปัจจัยของสภาพแวดล้อม ซึ่งจากสภาพสังคมปัจจุบันที่เป็นสังคมข้อมูลข่าวสาร การดำเนินชีวิตทุกอย่างถูกผลักดันให้ดำเนินผ่านเทคโนโลยีมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นเรื่อง การโอนเงิน การรับเงิน การจ่ายค่าสาธารณูปโภค การซื้อของออนไลน์ การสั่งอาหาร หรือแม้แต่เรื่องสุขภาพที่ต้องตามข่าว หากความรู้เรื่องโรคใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นผ่านเทคโนโลยีเช่นกันโดยเฉพาะอย่างยิ่งการที่สังคมมีความหลากหลายตามภูมิหลังที่ต่างกันก็ทำให้ผู้สูงอายุมีความต้องการความรู้ที่ต่างกัน ซึ่งการเรียนรู้อ่านเทคโนโลยีสามารถให้ความรู้ที่หลากหลายได้ยิ่งกว่าการเรียนรู้อย่างแบบดั้งเดิมดังที่ Mott (2008) กล่าวว่ามีความแตกต่างในความต้องการเรียนรู้เรื่องต่างๆ ที่ต่างกันของผู้สูงอายุในแต่ละกลุ่ม ดังนั้นการใช้ที่น้อยกว่า 1 ชั่วโมงต่อวันก็อาจหมายถึงการยังใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีได้ไม่เต็มประสิทธิภาพทำให้ระดับความสุขลดต่ำที่สุด ขณะที่หากใช้มากเกินไปคือมากกว่าวันละ 7 ชั่วโมงต่อวันนั้น อาจมีความเพลิดเพลินกับสิ่งที่เทคโนโลยีมอบให้เช่นการเล่นเกมส์ หรือการสนทนาออนไลน์ แต่การจมอยู่กับหน้าจอเช่นนั้นทำให้ขาดปฏิสัมพันธ์อันแท้จริงกับสังคม ขาดความอดทน ความความฝึกฝน ความเข้าใจในชีวิตจริงทำให้ผลออกมาอยู่ในเกณฑ์มีความสุขลดลง ซึ่งจากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างคู่มือพบว่าทุกคู่มือมีความสัมพันธ์ต่อกันเว้นเพียงคู่มือการใช้ 1-2 ชั่วโมงต่อวันกับการใช้ 4-7 ชั่วโมงต่อวัน และคู่มือการใช้ 1-2 ชั่วโมงต่อวันกับการใช้มากกว่า 7 ชั่วโมงต่อวันเท่านั้นที่ให้ค่าเป็นการไม่ส่งผลในระดับที่มีนัยสำคัญแต่ก็เป็นตัวเลขที่เกินเกณฑ์มาเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

### จำนวนวันที่ใช้เทคโนโลยีต่อสัปดาห์

จากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่าระดับความสุขรวมถึงจำนวนกลุ่มตัวอย่างของผู้สูงอายุที่ใช้เทคโนโลยี 4-6 วันต่อสัปดาห์มีระดับสูงสุด รองลงมาคือกลุ่มที่ใช้ทุกวัน ส่วนลำดับสามนั้นเป็นกลุ่มที่ใช้ 2-3 วันต่อสัปดาห์ ส่วนกลุ่มที่ใช้เพียงหนึ่งวันต่อสัปดาห์นั้นเป็นกลุ่มที่มีระดับความสุขต่ำกว่าทุกกลุ่มทั้งยังเป็นระดับที่ลดลงมากกว่าการลดของกลุ่มอื่นๆ ด้วยขณะที่ในส่วนของระดับความสุขนั้นได้แสดงให้เห็นสิ่งที่อภิปรายไปในประเด็นจำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อวันแล้วว่า สภาพสังคมปัจจุบันการใช้เทคโนโลยีครอบคลุมมาถึงการใช้ชีวิตพื้นฐานในทุกด้านจนไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ทำให้การใช้ด้วยจำนวนที่น้อยเกินไปมีผลให้ระดับความสุขน้อยกว่าการใช้ด้วยจำนวนวันที่มากกว่า แม้ระดับความสุขนี้จะลดลงในกลุ่มของผู้สูงอายุที่ใช้เทคโนโลยีทุกวันแต่ก็ด้วยระดับที่ลดลงเพียงเล็กน้อย ซึ่งก็สอดคล้องกับการทดสอบระหว่างคู่ ที่ผลแสดงให้เห็นว่ามีเพียงคู่สัมพันธ์ระหว่างการใช้เทคโนโลยี 4-6 วันต่อสัปดาห์ก็กับการใช้เทคโนโลยีทุกวันเท่านั้นที่ไม่ส่งผลในระดับที่มีนัยสำคัญ ส่วนคู่สัมพันธ์อื่นๆ นั้นผลแสดงให้เห็นว่าส่งผลในระดับที่มีนัยสำคัญทั้งหมดทั้งหมดสอดคล้องกับ อมร โตะทอง (2555) ที่ศึกษาพฤติกรรมกลุ่มตัวอย่างที่เป็นวัยรุ่นพบว่าการใช้อินเทอร์เน็ตผ่านอุปกรณ์พกพานั้นช่วยทำให้การใช้ชีวิตง่ายขึ้น และด้วยปัจจุบันที่การติดต่อระหว่างผู้สูงอายุกับบุตรหลานที่อยู่ห่างกันนั้นมักจะใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารระหว่างกัน ความถี่ในการใช้นี้จึงสอดคล้องกับงานของวิมาธรรมเจริญ (2555) ที่กล่าวว่า ผู้สูงอายุที่มีการพบปะบุตรในความถี่ที่มากกว่านั้นจะมีความสุขมากกว่าผู้สูงอายุที่พบปะด้วยความถี่ที่น้อยกว่า

### ระยะเวลาห่างในการติดตามความเคลื่อนไหวในแต่ละครั้ง

จากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่าการติดตามที่มากกว่า 2 ชั่วโมงต่อครั้งนั้นให้ผลเป็นระดับความสุขที่สูงที่สุด รองลงไปที่การติดตามความเคลื่อนไหวทุก 2 ชั่วโมง การติดตามความเคลื่อนไหวทุก 1 ชั่วโมง การติดตามความเคลื่อนไหวทุก 30 นาที และการติดตามความเคลื่อนไหวทุก 5 นาทีที่ให้ผลเป็นระดับความสุขที่น้อยที่สุด ซึ่งประเด็นนี้สามารถอภิปรายได้ว่า การติดตามความเคลื่อนไหวอย่างใกล้ชิดจนเกินไปนั้นส่งผลต่อระดับความสุขของผู้สูงอายุ ยิ่งตามกระชั้น หรือห่างน้อยเพียงใดก็ยิ่งเหมือนโลกสังคมออนไลน์ได้กลายเป็นชีวิตจริง ซึ่งโลกออนไลน์นั้นเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วมาตลอด 24 ชั่วโมงทำให้ผู้ที่ติดตามความเคลื่อนไหวใกล้ชิดจนกลายเป็นเสพติดเช่นนั้นไม่อาจปรับตัวกับชีวิตความเป็นจริงได้ กลายเป็นสร้างโลกใหม่ให้กับตัวเอง ขาดปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนในสังคมจริง และไม่อาจฝึกฝนให้เกิดความอดทน ยอมรับกับสภาพความเป็นจริงของสังคมจริงได้ ที่สำคัญจะเห็นได้ว่าระดับความสุขนั้นลดลงเมื่อติดตามความเคลื่อนไหวเพิ่มขึ้น หรือกล่าวอีกนัยคือความทุกข์เพิ่มขึ้นตามระยะเวลาห่างในการติดตามความเคลื่อนไหวในแต่ละครั้งที่ถี่ขึ้น ซึ่งเมื่อพิจารณาร่วมกับระดับของความสุขที่แปรตามวัตถุประสงค์ของการใช้แล้วจะพบว่าสอดคล้องกับปณิชา นิตินรมงคล (2555) ที่พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เทคโนโลยีในระดับบ่อนั้นมักจะเป็นการใช้เพื่อสังคม แม้ผลการทดสอบระหว่างคู่ปัจจัยจะมีผลของ 2 คู่ที่ไม่ส่งผลในระดับที่มีนัยสำคัญแต่ก็เป็นคู่ที่มีระดับใกล้เคียงกันคือ คู่ของการติดตามความเคลื่อนไหวทุก 5 นาทีก็กับการติดตามความเคลื่อนไหวทุก 30 นาที กับคู่ของการติดตามความเคลื่อนไหวทุก 2 ชั่วโมงก็กับการติดตามความเคลื่อนไหวมากกว่า 2 ชั่วโมงซึ่งนั้นเป็นเพราะระดับการแจ่มแจ้งที่ใกล้เคียงกันเหมือนไม่ต่างกัน แต่กับคู่สัมพันธ์อื่นแล้วจะเห็นว่าผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างคู่เหล่านั้นส่งผลอย่างมีนัยสำคัญระหว่างกันทั้งหมด สอดคล้องกับจารุรินทร์ ปิตานพวงศ์ และกันต์ธีร์ อนันตพงศ์ (2557) ได้กล่าวว่ากลุ่มตัวอย่างที่ใช้เฟซบุ๊ก ทุกครั้งที่มีโอกาสจะมีผลการคัดกรองสุขภาพจิตอยู่ในเกณฑ์ผิดปกติสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างอื่นถึง 2.5 เท่า

### สถานที่ที่ใช้

จากการวิจัยจะเห็นได้ว่าการใช้เทคโนโลยีที่บ้านนั้นให้ระดับความสุขสูงสุด สอดคล้องกับ เพชรรุ่ง เอี่ยมสกุลนิล (2555) ที่พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาส่วนมากนิยมใช้อินเทอร์เน็ตในบ้าน หรือหอพัก ซึ่งก็สะท้อนตรงกับสภาพความเป็นจริงที่สิ่งแวดล้อมอันคุ้นเคยนั้นย่อมส่งผลเอื้อด้านบวกต่อการกระทำอื่นๆ ด้วยสอดคล้องกับ ศัพท์ วาณิชยานนท์ (2542) ที่กล่าวว่าปัจจัยด้านการใช้อินเทอร์เน็ตจากที่บ้านมีผลด้านบวกต่อคะแนนการสอบของ

นักเรียน แต่ขณะเดียวกันการใช้ในที่สาธารณะกลับมีระดับความสุขมากกว่าการใช้ในที่ทำงานซึ่งอภิปรายได้ว่าที่ทำงานนั้นมักมีการควบคุม ตรวจสอบการใช้เทคโนโลยีของเจ้าหน้าที่ หรือในกรณีของกลุ่มตัวอย่างที่หากมีการใช้ในที่ทำงานน่าจะเป็นสถานที่ทำงานของตนเองนั้นก็มาจากการที่มีตัวงานเองนั้นมาทำให้การใช้เทคโนโลยีเป็นไปอย่างไม่สะดวกนัก มีความกังวลเรื่องการใช้งานเข้ามาอยู่ตลอดต่างจากการใช้ในที่สาธารณะที่แม้อาจไม่คุ้นเคย ไม่เป็นส่วนตัวแต่ด้วยการปลอดจากภาระหรือการไม่มีผู้ควบคุมทำให้สบายใจที่จะใช้มากกว่า ซึ่งหากพิจารณาเฉพาะในสถานที่ที่ใช้เป็นส่วนใหญ่คือที่บ้าน ที่ทำงาน และสถานที่สาธารณะแล้วพบว่าการใช้จากที่บ้านกับที่สาธารณะไม่ส่งผลในระดับที่มีนัยสำคัญในค่าสูง ขณะที่การใช้จากที่ทำงานมีผลที่มีนัยสำคัญกับอีกทั้ง 2 สถานที่ จึงสามารถอภิปรายได้ว่าการใช้การใช้โดยมีเรื่องงานให้ต้องกังวลหรือยังได้บรรยากาศของการทำงานนั้นต่างจากการใช้โดยปลอดจากบรรยากาศของงานและมีผลต่อระดับความสุขของผู้ใช้ สอดคล้องกับ Shuibo (2003) กล่าวว่าสภาพแวดล้อมเป็นปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพ เช่นเดียวกับ Eng (2005) ที่กล่าวถึงสภาพแวดล้อมมีผลต่อระดับของประสิทธิภาพ รวมถึงสอดคล้องกับ พนารัตน์ พรหมมา (2555) ที่กล่าวว่าสภาพแวดล้อมมีผลทางตรงต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต

### วัตถุประสงค์ในการใช้

จากผลการวิจัยจะเห็นว่า การใช้เพื่อการทำงานนั้นมีระดับความสุขต่ำที่สุด และด้วยค่าที่แตกต่างกันมากกว่ากลุ่มอื่นๆ ซึ่งหากดูจากผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างคู่แล้วจึงจะพบว่าการใช้เพื่อการทำงานนั้นส่งผลในระดับที่มีนัยสำคัญต่อทุกคู่ ซึ่งอภิปรายได้ว่าผลที่เกิดขึ้นเป็นข้อสรุปที่ชัดเจนว่าการใช้เพื่อการทำงานนั้นไม่ได้ช่วยเสริมระดับความสุขให้แก่กลุ่มตัวอย่าง สอดคล้องกับ Rosenthal (2008) ที่ระบุว่าผู้สูงอายุสตรีพอใจที่จะใช้เทคโนโลยีเพื่อสังคมและความบันเทิงรวมถึงการหาความรู้ ซึ่งหากทำการพิจารณาโดยยกวัตถุประสงค์ในการใช้งานข้อนี้ออกแล้วก็จะพบว่าวัตถุประสงค์การใช้งานเพื่อสังคม เพื่อความรู้ และเพื่อความบันเทิงนั้น คู่ระหว่างการใช้เพื่อสังคมกับการใช้รู้มีค่าที่ไม่ส่งผลในระดับความสุขอย่างมีนัยสำคัญในระดับที่สูงซึ่งอภิปรายได้ว่าการใช้เทคโนโลยีเพื่อความรู้ของผู้สูงอายุนั้นปัจจุบันจะเป็นการแชร์ หรือแบ่งปันข่าวสารข้อมูลกันในแอปพลิเคชันไลน์เป็นส่วนมากจึงทำให้แทบจะไม่มีผลในระหว่างคู่สัมพันธ์นี้ ขณะที่คู่ของการใช้เพื่อความบันเทิงกับการใช้เพื่อหาความรู้แม้จะมีค่าที่ไม่ส่งผลต่อกัน แต่ก็ด้วยค่าที่เลยเกณฑ์มาเพียงเล็กน้อยจนอาจกล่าวได้ว่ามีการส่งผล ส่วนการใช้เพื่อสังคมกับใช้เพื่อความบันเทิงนั้นได้ค่าเป็นส่งผลในระดับที่มีนัยสำคัญ จึงยืนยันสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่าพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีส่งผลต่อระดับความสุขของผู้สูงอายุ ซึ่งหากพิจารณาลงเฉพาะในส่วนของการใช้เพื่อความรู้ที่ให้ระดับความสุขที่สูงกว่าการใช้เพื่อสังคมนั้น จะเห็นได้ว่าสอดคล้องกับที่ Laura and Catherine (2008) ได้วิจัยเรื่อง “การจัดการศึกษาทางไกลทางโทรทัศน์สำหรับผู้สูงอายุ” ได้กล่าวว่า การจัดการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุนั้นควรบูรณาการเข้ากับเทคโนโลยีสมัยใหม่ สอดคล้องกับงานของกันตพล บันทัดทอง (2557) ที่ศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้สูงอายุพบว่าส่วนมากจะใช้เทคโนโลยีเพื่อการติดตามข้อมูลข่าวสาร กวีพงษ์ เลิศวีชราและกาญจนาจันศักดิ์ จารุปาน (2555) ที่กล่าวว่าวัตถุประสงค์ของผู้สูงอายุส่วนใหญ่ที่เข้าเรียนการใช้เทคโนโลยีก็คือการติดตามข้อมูลข่าวสาร และสอดคล้องกับ ศรราชูณี นิลสุก เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม และไพฑูริย์ พิมพ์ (2557) ที่พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาส่วนมากจะใช้อินด้านวิชาการ นอกจากนี้ยังมีข้อสังเกตที่น่าสนใจจากงานของ สุทธิพงษ์ บุญผดุง (2554) ที่กล่าวว่าคุณภาพชีวิตด้านการรวมกลุ่มทางสังคมของผู้สูงอายุ มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องได้แก่ ปัจจัยด้านการอุทิศและการได้รับการยอมรับจากชุมชน

### อุปกรณ์ที่ใช้

จากผลการวิจัยจะเห็นว่าอุปกรณ์ที่ใช้ในกลุ่มที่สามารถพกพาได้ทั้ง สมาร์ทโฟน แท็บเล็ต และคอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊กนั้นไม่ส่งผลต่อระดับความสุขในระดับที่มีนัยสำคัญในค่าที่สูง โดยแท็บเล็ตนั้นมีค่าความสุขสูงสุด รองลงมาคือสมาร์ทโฟนและตามด้วยคอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊ก ที่สามารถอภิปรายได้ว่าเป็นเพราะแท็บเล็ตนั้นตอบสนองการใช้งานได้อย่างครอบคลุมกว่าสมาร์ทโฟน อีกทั้งด้วยจอแสดงผลที่ใหญ่กว่าทำให้ผู้สูงอายุใช้งานได้สะดวกกว่า กลับกันกับคอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊กที่แม้จอแสดงผลจะใหญ่ที่สุด ก็จริงแต่ด้วยความลำบากในการเคลื่อนย้าย

และใช้งานที่ยู่งยากกว่าก็ทำให้ระดับความสุขเป็นรองต่อทั้ง 2 อุปกรณ์ ขณะที่ผลแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า คอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะนั้นให้ระดับความสุขที่น้อยที่สุด ทั้งเมื่อทดสอบหาความสัมพันธ์ระหว่างคู่อุปกรณ์ก็จะเห็นว่าคอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะส่งผลในระดับที่มีนัยสำคัญต่อทุกคู่ ซึ่งเป็นที่ชัดเจนในความไม่สอดคล้องต่อวิถีชีวิต ไม่ตอบสนองความต้องการของกลุ่ม หรือหากพิจารณาจากสภาพโดยทั่วไปที่ผู้สูงอายุมักจะไม่มียุติคอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะเป็นของตนเองนั้น ผลที่ได้ก็จะสอดคล้องกับงานของอารีย์ มัยยพงษ์ (2555) ที่กล่าวว่า การมีอุปกรณ์ของตนเองของผู้สูงอายุนั้นมีผลที่มีนัยสำคัญต่อความสนใจเรียนรู้การใช้เทคโนโลยี

สำหรับที่เหมาะสมในการนำมาใช้แก้ไขปัญหานั้น พบว่ารูปแบบกิจการค้าเพื่อสังคมที่ได้ผลการศึกษาว่าเป็นรูปแบบที่เหมาะสมในการนำมาใช้เพื่อส่งเสริมให้เกิดการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมแก่ผู้สูงอายุนั้น อภิปรายได้ว่าเป็นเพราะโลกาภิวัตน์ที่เกิดการปฏิวัติครั้งใหญ่ในวิถีชีวิตมนุษย์นั้นคือ การเกิดขึ้นของดิจิทัลที่เข้ามาแทนที่อนาล็อก ส่งผลให้การสื่อสารเป็นไปอย่างรวดเร็ว กว้างขวาง และไร้ข้อจำกัดทำให้เกิดการไหลบ่าของวัฒนธรรมข้อมูล และความรู้ส่งผลให้เกิดความเหลื่อมล้ำอันก่อให้เกิดปัญหาด้านต่างๆ ตามมาเป็นจำนวนมาก และด้วยประเภทและจำนวนของปัญหาที่หลากหลายและมากมาย จนเกิดกำลังของผู้แก้หลักดั้งเดิมคือรัฐบาลนั้นไม่อาจดำเนินการได้ทั่วถึง ขาดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลจึงจำเป็นต้องมีผู้แก้ประเภทใหม่ขึ้นมาทำหน้าที่แทน โดยรูปแบบที่เหมาะสมจำเป็นต้องมีความยั่งยืน หมายถึงผู้แก้เหล่านั้นต้องสามารถดำเนินการได้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องพึ่งทรัพยากรจากภายนอก และเน้นในมิติเชิงพื้นที่หรือชุมชนอันจะทำให้เกิดการมีส่วนร่วมและความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้ให้และผู้รับบริการซึ่งจะส่งผลบวกต่อประสิทธิผลของการดำเนินการสอดคล้องกับ Fiori, Antonucci and Cortina (2006) ที่กล่าวว่า เพื่อนและชุมชนมีผลต่อความมั่นคงของผู้สูงอายุ เช่นเดียวกับ Plummer (2005) ที่กล่าวว่าแรงจูงใจมีอิทธิพลสูงที่สุดต่อประสิทธิผล อีกทั้งยังต้องทำให้ผู้แก้เหล่านั้นสามารถเลี้ยงชีพได้ ซึ่งก็คือรูปแบบของกิจการค้าเพื่อสังคมนั่นเอง ที่นอกจากจะยังประโยชน์ทั้งสองฝ่ายแล้วการดำเนินการกับชุมชนทำให้การเปลี่ยนแปลงต่างๆ เป็นไปได้ อย่างสะดวกโดยเฉพาะในภาวะที่สังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วสอดคล้องกับ Hansberry (2005) กล่าวว่า การบริหารการเปลี่ยนแปลงมีอิทธิพลมากต่อประสิทธิผล ขณะที่ประเภทของการดำเนินการที่วิเคราะห์ได้เป็นการจัดตั้งโรงเรียนสอนเทคโนโลยี หรือสอนตามอัยาศรีของผู้สูงอายุนั้นเป็นการดำเนินการที่มีโอกาสประสบความสำเร็จสูงยิ่งเพราะเป็นการบริการที่มีความต้องการของกลุ่มเป้าหมายมากสอดคล้องกับ Richeson, Boyne and Brady (2007) ที่กล่าวว่าความรู้มีผลโดยตรงต่อสุขภาพจิตของผู้สูงอายุ รวมถึง Lundberg and Zariah (2007) ที่กล่าวว่าแรงงานสูงอายุมีความต้องการในการศึกษาหาความรู้ ทั้งยังเป็นการดำเนินการที่แปลกและเป็นประโยชน์สอดคล้องกับที่ Besser and Miller (2001) กล่าวว่าธุรกิจที่แปลกและทำกำไรจะได้รับความยอมรับในสังคม

## ข้อเสนอแนะ

### ข้อเสนอแนะต่อรัฐบาล

1. จัดสรรงบประมาณเพื่อจัดหาแท็บเล็ตแจกให้แก่ผู้สูงอายุ
2. จัดให้มีบริการ Wi Fi แก่ผู้สูงอายุครอบคลุมในทุกพื้นที่โดยไม่คิดค่าบริการ โดยอาจมีการกำหนดจำนวนการใช้งานให้เหมาะสมตามผลการวิจัยที่นำเสนอ

3. จัดให้มีการอบรมการใช้เทคโนโลยีแก่ผู้สูงอายุในชุมชนต่างๆ

4. ดำเนินการออกกฎหมายการจัดตั้งนิติบุคคลประเภทกิจการค้าเพื่อสังคมพร้อมให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี

### ข้อเสนอแนะต่อกรมประชาสัมพันธ์

1. ดำเนินการรณรงค์อุปนิสัยในการใช้เทคโนโลยีแก่ผู้สูงอายุตามผลการวิจัยที่ได้นำเสนอ
2. ดำเนินการรณรงค์ให้วันหยุดเสาร์ - อาทิตย์เป็นวันครอบครัวที่ปราศจากสังคมออนไลน์
3. จัดสรรเวลาในสื่อของรัฐเพื่อนำเสนอรายการเกี่ยวกับการเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีสำหรับผู้สูงอายุ
4. กระตุ้นให้เกิดผู้ประกอบการเพื่อสังคมขึ้นในสังคม

ข้อเสนอแนะต่อผู้ประกอบการค้าสังคม

1. ผลิตสื่อออนไลน์เกี่ยวกับความรู้ที่ผู้สูงอายุควรทราบ
2. คิดค้นรูปแบบการนำเสนอที่สามารถสอดแทรกความรู้ผ่านงานบันเทิงที่ผู้สูงอายุสนใจ
3. เปิดประกอบการด้านการสอนเทคโนโลยีสำหรับผู้สูงอายุ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาปัจจัยด้านพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีที่มีผลต่อระดับความสุขของผู้สูงอายุในจังหวัดอื่นๆ เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับในแต่ละจังหวัดที่มีคุณลักษณะต่างกันนั้นพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีส่งผลเหมือนกันหรือแตกต่างกันอย่างไร
2. ศึกษาเข้าไปในวัตถุประสงค์ของการใช้เทคโนโลยีในวัตถุประสงค์เพื่อสังคม เพื่อความรู้ และเพื่อความบันเทิง โดยแยกย่อยประเภทให้ละเอียดขึ้น

### เอกสารอ้างอิง

- กวีพงษ์ เลิศวัชร และกาญจนศักดิ์ จารุปาน. (2555). การศึกษาปัญหาการเรียนรู้เทคโนโลยีของผู้สูงอายุ. วิทยาลัยนวัตกรรม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จารุรินทร์ ปิตานุกพงศ์ และกันต์ธีร์ อนันตพงศ์. (2557). สุขภาพจิตในนักศึกษามหาวิทยาลัยที่ใช้ facebook. วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย, 59 (3), หน้า 257-266.
- ทัศนพร วานิชยานนท์. (2542). ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไทยโพสต์. (2559). ฝึกสมองก้าวทันโลก ด้วยกิจกรรมเรียนรู้ไอที. [Online]. Available: <http://www.ryt9.com/s/tpd/2398898> [2559, มิถุนายน 21].
- ปณิชา นิตพรมงคล. (2555). พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของคนวัยทำงาน ในเขตกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ปัทมา ว่าพัฒนางค์ และคณะ. (2556). ผลกระทบเชิงนโยบายต่อการพัฒนาประเทศจากผลการคาดประมาณประชากรของประเทศไทย พ.ศ. 2553-2583. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- พนารัตน์ พรพมา. (2555). การศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- เพชรรุ่ง เอี่ยมสกุลนิล. (2555). พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตรดิตถ์ ปีการศึกษา 2555. วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตรดิตถ์.
- มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย. (2552). สถานการณ์ผู้สูงอายุไทย พ.ศ. 2552. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย.
- ว้อยซ์ ออฟ อเมริกา. (2012). ประชากรโลกมีอายุเฉลี่ยสูงขึ้นจนเชื่อว่าอีกไม่นาน 1 ใน 5 ของประชากรโลกจะมีอายุเกิน 60 ปี. [Online]. Available: <http://www.voathai.com/content/un-aging-reports/1525174.html> [2559, มิถุนายน 21].
- วิหมา ธรรมเจริญ. (2555). อิทธิพลของปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายในที่มีต่อความสุขของผู้สูงอายุ. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ศราวุฒิ นิลสุก, เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม และไพฑูริย์ พิมดี. (2557). การศึกษาพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรี วิทยาลัยเซารัสส์ทบังกอก. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). การคาดประมาณประชากรของประเทศไทย พ.ศ. 2542-2559 กรุงเทพฯ: สำนักงาน.

- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2554). การสำรวจสุขภาพจิตคนไทย พ.ศ. 2551-2553. กรุงเทพฯ: สำนักสถิติพยากรณ์ สำนักงานสถิติแห่งชาติ.
- สุทธิพงษ์ บัญญดุจ. (2554). การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในท้องถิ่นโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง(ระยะที่ 1). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- องค์การสหประชาชาติ. (2007). การเปลี่ยนแปลงประชากรมนุษย์. [Online]. Available: <http://7billionspeople.weebly.com/3629363336053619363435853634361936483614363636563617358636293591359236353609362336093611361936323594363435853619.html> [2559, มิถุนายน 21].
- อมร ไต่ทอง. (2555). พฤติกรรมและผลกระทบการใช้อินเทอร์เน็ตผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่ของวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ บัณฑิตสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- อารีย์ มัยงษ์. (2555). สภาพและความต้องการการฝึกอบรมด้าน ICT ของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร. คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- Besser, Terry L. and Miller, N. (2001). Is The Good Corporation Dead The Community Social. USA. Doctor's Thesis: Washington State University.
- Eng, Sharon. (2005). *Toward A Definition and Development of NGO Organizational Effectiveness in Indonesia : An Unfolding Journey*. Australia: University of South Australia.
- Fiori KL, Antonucci TC, Cortina KS. (2006). Social Network Typologies and Mental Health Among Older Adults. *Journals of Gerontology Series B-Psychological Sciences and Social Sciences*, 61 (1), pp. 25-32.
- Hansberry, F. Jane (2005). *An Exploration of Collaboration and Organizational Effectiveness in Denver County Human Service Organization*. Pennsylvania: University of Pittsburgh.
- Laura, Donofrio K., Catherine, Healy M. (2008). Teaching An Interactive Television Course on Adulthood and Aging: Make It Happen. *Educational Gerontology*, 34 (6), pp. 531-549.
- Lundberg, David., Zariah, Marshallsay. (2007). Older Workers' Perspectives on Training and Retention of Older Worker. A National Vocational Education and Training Research and Evaluation Program Report: National Centre for Vocational Education Research (NCVER).
- Mott, V.W. (2008). "Rural Education for Older Adults". In J.A. Ritcher (ED.). *Adult Education in The Rural Context : People, Place and Change*. New Direction for Adult and Continuing Education, No.117. San Francisco: Jossey-Bas.
- Plummer, Yolandra A. (2005). A Survey of Employee Perceptions of The District of Columbia's Department of Human Services (DHS), Mental Retardation and Developmental Disabilities Administration's (MRDDA) Organizational Effectiveness. Massachusetts: Howard University.
- Richeson, Nancy E., Boyne, Sarah and Brady, Michael E. (2007). Education for Older Adults with Early-Stage Dementia: Health Promotion for Mind, Body, and Spirit. *Educational Gerontology*, 33 (9), pp. 723-736.
- Rosenthal, Rita L. (2008). Older Computer-Literate Women: Their Motivations, Obstacles, and Paths to Success. *Educational Gerontology*, 34 (7), pp. 610-626.
- Shuibo, Zhang. (2003). *An Organizational Cultural Analysis of the Effectiveness of Chinese Construction Enterprises*. Hong Kong: University of Hong Kong.